

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje

**po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti protiv
JP Centralo grijanje Tuzla d.d. Tuzla**

**Sarajevo
rujan, 2021. godine**

Broj: UP-01-26-2-007-25/21
Sarajevo, 15.09.2021. godine

Konkurencijsko vijeće BiH na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točka c), članka 48. stavak (1) točka b), a u svezi sa člankom 10. stavak (2) točka d), Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09), u postupku pokrenutom po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, broj: UP-01-26-2-007-2/21 od 16.02.2021. godine protiv JP Centralo grijanje Tuzla d.d. ul. Krečanska Broj 1, 75 000 Tuzla radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji, na 92. (devedesetdrugoj) sjednici održanoj dana 15. rujna 2021. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da je JP Centralo grijanje Tuzla d.d. ul. Krečanska Broj 1, 75 000 Tuzla zlouporabio vladajući položaj na tržištu distribucija/opskrbe toplinom energijom na području naselja Stupine B2, ul. M Maka Dizdar, Lamela C, Tuzla, onemogućavanjem naplate potrošnje toplinske energije preko ugrađenih kalorimetara u stanovima stambene zgrade na adresi Stupine B2 ul. M Maka Dizdar Lamela C u Tuzli, što predstavlja uvjetovanje drugoj strani da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi nemaju veze s predmetom sporazuma, te ograničavanje tržišta na štetu potrošača, sukladno odredbama članka 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.
2. Nalaže se JP Centralo grijanje Tuzla d.d. slijedeće:
 - u roku od 60 (šezdeset) dana od dana primitka ovog Rješenja omogućiti zaključivanje novih ugovora za potrošnju toplinske energije preko ugrađenih kalorimetara u stanovima stambene zgrade na adresi Stupine B2 ul. M Maka Dizdar Lamela C u Tuzli i da naplatu potrošnje prema ugrađenim kalorimetara na navedenoj adresi izvrši retroaktivno od 15.10.2020 godine, te da dostavi dokaze o izvršenju.
3. Izriče se novčana kazna JP Centralo grijanje Tuzla d.d. ul. Krečanska Broj 1, 75 000 Tuzla zbog kršenja odredbi iz članka 10. stavak (2) točke d) Zakona o konkurenciji, utvrđene u točki 1. ovog Rješenja, u visini od 40.000,00 KM (četrdesettisućakonvertibilnihmaraka), sukladno sa odredbom članka 48. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 15 (petnaest) dana od primitka ovog Rješenja.
4. Ukoliko JP Centralo grijanje Tuzla d.d. ul. Krečanska Broj 1, 75 000 Tuzla ne uplati izrečenu novčanu kaznu iz točke 3. u ostavljenom roku, ista će se naplatiti prinudnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
5. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće BiH je pod brojem: 01-26-10-246-1/20 dana 30.11.2020. godine putem e-maila zaprimilo Prijavu od strane određene fizičke osobe nastanjenog na adresi Stupine B2 – lamela C, 75000 Tuzla radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja JP Centralno grijanje d.d. Ul. Krečanska br 1, 75 000 Tuzla (u daljnjem tekstu: JP Centralo grijanje Tuzla) sukladno članku 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.

U zaprimljenom podnesku se u bitnom navodi slijedeće:

- Etažni vlasnici stanova u ulici Stupine B2-lamela C u Tuzli su u novembru 2018. godine podnijeli zahtjev JP Centralnom grijanju Tuzla, za ugradnju mjerača utroška toplinske energije, kalorimetra, u stanove stambene zgrade na adresi Stupine B2 ul. M Maka Dizdar Lamela C u Tuzli
- JP Centralno grijanje Tuzla je etažnim vlasnicima odgovorilo 12.12.2018 godine dopisom br. 001-08198-2018 u kome ih je obavijestilo o uvjetima koje trebaju ispuniti da bi se uveli mjerni instrumenti, kalorimetri, u sve stanove navedenog ulaza
- Svi stanari ulaza - 35 vlasnika stambenih jedinica su potpisali zahtjev i suglasnost za izvođenje i ugradnju mjerača toplinske energije prema uvjetima dostavljenim od strane JP Centralno grijanje. Novim zahtjevom (br. 009-1526-2019 od 19.09.2019. godine) i dopunom projektne dokumentacije od 07.01.2020 godine stanari su zatražili od JP Centralno grijanje Tuzla suglasnost na projektnu dokumentaciju za ugradnju mjerača
- JP Centralno grijanje Tuzla je dopisom br. 03-00545-2020 od 17.01.2020 godine dalo suglasnost da je izvedbeni projekat ponuđen od strane "ING Marketing" Tuzla prihvatljiv
- Nakon toga su preko zakonskog upravitelja "Bosna lift" Tuzla izvedeni radovi ugradnje mjernih instrumenata, kalorimetara pojedinačno za svaku stambenu jedinicu na trošak stanara koji su potpisali zahtjev za ugradnju kalorimetara pojedinačno u sve stanove
- Svi stanari (svih 35) su uplatili početni dio sredstava od 670 KM za ugradnju kalorimetra prije početka izvedbe radova
- Nadzor nad izvođenjem radova je učinjen od strane JP Centralno grijanje Tuzla.

Stanari zgrade Stupine B2 Lamela C su se dana 22.10.2020. godine preko zakonskog punomoćenika obratili zahtjevom JP Centralnom grijanju Tuzla za dostavljanjem novih ugovora za potrošnju toplinske energije, sada preko ugrađenih kalorimetara.

JP Centralno grijanje Tuzla je odgovorilo na zahtjev da ne mogu dati suglasnost za nove ugovore iz razloga što nisu svi stanari ulaza Lamele C izvršili priključak na sistem grijanja preko mjerača toplinske energije, kalorimetara. Dva stanara su odbili (JP Centralno grijanje Tuzla navodi 3 jer je jedan stanar, koji živi u Americi, naknadno ugradio priključak mjerača toplinske energije), priključak na mjerne instrumenta, iz ličnih razloga, iako su ranije potpisali zahtjev i suglasnost i platili ugradnju kalorimetara.

Obrazloženje javnog preduzeća JP Centralno grijanje Tuzla je da se na zajednički dostavljivač toplinske energije u ulaz Lamele C moraju priključiti svi stanari i da nemaju načina dvostruke naplate isporučene

toplinske energije prema Općim uvjetima za priključenje na sistem daljinskog upravljanja i isporuku toplinske energije grada Tuzla broj: 01- 5439-2010/11- VNR-1 od 05.01.2010. godine usvojene odlukom Općinskog vijeća Tuzla (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti).

Centralno grijanje Tuzla se poziva na Opće uvjete i to članke 17. i 19. kojima se uvjetuje druga strana, u ovom slučaju potrošači toplinske energije, da u jednom ulazu mora biti istovjetan način naplate potrošnje energenata.

U Prijavi se naglašava da je u pokretanju inicijative za ugradnju kalorimetara od strane javnog preduzeća Centralno grijanje Tuzla tražena pismena suglasnost svih stanara (a ne i vlasnika poslovnih prostora u navedenom ulazu od kojih neki već imaju ugrađene mjerače toplinske energije) i da je pismena saglasnost svih stanara i dostavljena.

Podnositelj prijave navodi da postoje indicije da poslovni prostori ulaza Lamele C (La linea, San Marco, Elcom) već koriste kalorimetre kao mjerače utroška energije u istom ulazu i da su priključeni na zajednički toplinski dovod za Lemelu C ali da provjere ovih navoda Centralno grijanje Tuzla obstruira.

Žalbom prema Centralno grijanje Tuzla stanari su naglasili da je Centralno grijanje dalo suglasnost da postoje tehnički uvjeti za ugradnju pojedinačnih mjernih instrumenata utroška toplinske energije i da su nakon date suglasnosti na tehničku izvodljivost radovi i izvršeni.

Nepriključenjem na sustav mjernih instrumenata utroška energenata krši se Zakon o zaštiti potrošača Bosne i Hercegovine. Centralno grijanje Tuzla prihvata taj zakon ali pod tehničkim uvjetima zahtijeva priključenje svih stanara navedenog ulaza, iako su ugrađeni pojedinačni i odvojeni mjerni instrumenti za svaki stan posebno.

Ovom odlukom Centralno grijanje Tuzla je 33 stanara ovog ulaza oštetilo za 40.000 KM materijalnog utroška ugradnje kalorimetara za koje nisu krivi i koje ne mogu nadoknaditi.

Podnositelj prijave predlaže Konkurencijskom vijeću da donese rješenje kojim se utvrđuje da je Centralno grijanje Tuzla zlouporabilo monopolski položaj na tržištu distribucije toplotne energije u Gradu Tuzla, primjenom članaka 17. i 19. Općih uvjeta kojim su propisani uvjeti za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije. Ovakva odluka uvjetuje drugoj strani, u ovom slučaju stanarima Lamele C zgrade B2 naselja Stupine, da prihvate materijalni gubitak ugradnje mjernih instrumenata i da prihvate način plaćanja utroška energenata nametnut od strane JP Centralnog grijanja Tuzla čime se vrši povreda odredbi Zakona o konkurenciji.

Predlažu i da navedenim rješenjem Konkurencijsko vijeće naloži javnom preduzeću Centralno grijanje Tuzla naplatu toplinske energije prema mjeračima utroška toplinske energije koji su u funkciji od početka sezone grijanja tj. od 15.10 2020 godine.

Obrazloženje prijave zaprimljeno je dana 04.12.2021. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: 01-26-10-246-2/20 istoga sadržaja kao i prethodno, s tim da je u prilogu dostavljena kopija Zahtjeva prema Centralno grijanje Tuzla upitom koji su sljedeći uvjeti za uvođenje mjernih satova (kalorimetara) od 31.05.2019. godine, kopiju Odgovora Centralno grijanje Tuzla, kopiju Ponude gospodarskog subjekta ING MARKETING za izradnju projekta rekonstrukcije instalacije grijanja, Suglasnost na projekat ugradnje kalorimetra za stambeni dio SPO Stupine B2 Lamela C od strane Centralno grijanje Tuzla, Zahtjev stanara prema Centralno grijanje Tuzla za dostavu novih ugovora za potrošnju toplotne energije, Odgovor Centralno grijanje Tuzla na spomenuti zahtjev te dopis Povrat računa za isporučenu toplinsku energiju stanara prema Centralno grijanje Tuzla.

1. Postupak po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti

Na temelju navedenog, Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 32. stavak (1) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti broj: UP-01-26-2-007-2/21 od 16.02.2021. godine (u daljnjem tekstu: Zaključak) protiv JP Centralo grijanje Tuzla radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja, u smislu članka 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.

Sukladno članku 33. stavak (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je istog dana dostavilo predmetni Zaključak na očitovanje JP Centralo grijanje Tuzla u prilogu akta broj: UP-01-26-2-007-6/21 te istovremeno zatražilo

od JP Centralo grijanje svu relevantnu korespondenciju koja se odnosi na predmetni postupak sa stanarima naselja Stupine B2, ul. M Maka Dizdar, Lamela C, pravni temelj na kojem bazirate stav oko odbijanja suglasnosti na nove ugovore, prije svega misleći na Opće uvjete za priključenje na sustav daljinskog upravljanja i isporuku toplinske energije grada Tuzla broj: 01- 5439-2010/11- VNR-1 od 05.01.2010. godine kao i godišnje financijsko izvješće JP Centralno grijanje d.d Tuzla za 2020. godinu.

Traženu dokumentaciju, kao i odgovor na Zaključak, JP Centralo grijanje Tuzla je dostavilo dana 17.03.2021. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-01-26-2-007-7/21 navodeći u bitnom slijedeće:

Korespondencija je počela zahtjevom predstavnika etažnih vlasnika za uvođenjem individualnih mjerila toplotne energije za sve stanove njihovog ulaza. Predstavniku je odgovoreno slijedeće:

„Da bi ostvarili to pravo, a sukladno sa pravilima iz Općih i tehničkih uvjeta potrebna je pismena suglasnost svih kupaca, sa zajedničkog mjesta potrošnje (u konkretnom slučaju Vaš ulaz-OEV), o prelasku na obračun prema utrošenoj energiji, na obračunskom brojiću postavljenom u toplinskoj podstanici. ”

U prvom odgovoru upućenom OEV od 12.12.2018. godine, navedeno je, da bi se primjenila raspodjela prema razdjelnim mjerilima toplotne energije, potrebno je da se:

„ -izradi projekat tehničke izvodljivosti koji će definirati sve tehničke parametre vezane za ugradnju razdjelnih internih mjerila i biti sukladan sa Općim uslovima za isporuku toplinske energije iz sustava daljinskog grijanja grada Tuzla. Razdjelna interna mjerila moraju biti ugrađena u stubištu na javnoj površini.

-izvrši ugradnja razdjelnih mjerila za sve korisnike sa jednog obračunskog mjernog mjesta - nije moguća kombinacija naplate po mjerenju i naplata prema metru kvadratnom zagrijavane površine...,

Predstavnik etažnih vlasnika dostavio je na protokol suglasnost kupaca (korisnika usluga Centralnog grijanja) na ovom ulazu za igradnju individualnih mjerila topline. Izrađen je projekat koji je, nakon dorada, dobio suglasnost i predstavnik je organizovao rad na ugradnji individualnih mjerila za stanove. Dvije vlasnice stanova, iako su dale suglasnost, što je bio preduvjet za nastavka daljih aktivnosti (izrada projekta, ugradnja mjerila) nisu željele da ugrade mjerila iz njima poznatih razloga. Nakon njihovog odustanka, stav je JP Centralo grijanje Tuzla, došlo je do neispunjenja jednog od uvjeta iz prvog dopisa.

U Odgovoru se dalje navodi da je razlog zbog kojeg se traži suglasnost svih kupaca sa zajedničkog mjesta potrošnje (to je podstanica koja se nalazi u podrumu njihovog ulaza i topline opskrbljuje samo njihov ulaz) je taj što je člancima 17., 18. i 19. Tarifnog pravilnika za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije na koji je Općinsko vijeće Tuzla dana 28.01.2010. godine dalo suglasnost broj 01-05-610-2010 alineja 1 definirano slijedeće:

Članak 17.

"Ako se više potrošača snabdijeva toplinskom energijom preko zajedničkog potrošnog mjesta sa zajedničkim mjernim uređajem, isporučena toplinska energija obračunava se sukladno sa "raspodjelom" troškova na tom potrošnom mjestu i odgovarajućom tarifnom grupom. "

Članak 18.

Raspodjela troškova za isporučenu količinu toplinske energije se može vršiti na slijedeće načine:

- prema m2, (Tarifna grupa I.2.1, II.3.1 i III. 2.1)*
- prema instalisanoj snazi, (Tarifna grupa I.2.2, II.3.2 i III. 2.2)*
- prema djeljiteljima, (Tarifna grupa I.2.3, II. 3.3. i III.2.3)*
- prema internim brojićima - kalorimetrima. (Tarifna grupa I.2.4, II.3.4 i III.2.4)*

Članak 19.

„Potrošači zajedničkog mjesta potrošnje moraju distributeru, prije sklapanja ugovora o isporuci toplinske energije, podnijeti sporazumno izrađenu raspodjelu troškova koja je sastavni dio ugovora o isporuci toplinske energije. U raspodjeli troškova se određuje udjel u troškovima isporuke toplinske energije

pojedinačnog potrošača, a zbir svih udjela mora iznositi 100 procenata. Raspodjelu troškova je moguće mjenjati samo uz pismenu suglasnost svih potrošača i uzima se u obzir sa prvim narednim obračunskim periodom. Ako potrošači ne podnesu distributeru "raspodjelu" troškova iz prvog stava, distributer obračunava pojedinačnim potrošačima troškove isporuke toplinske energije sukladno podacima iz "raspodjele" koju ima na raspolaganju, ali ako tih podataka nema, prema jednakim udjelima. "

U podstanici, na primarnoj strani podstanice, ima mjerilo toplotne energije koje je zajedničko za prostore i stanove koje se toplotnom energijom opskrbljuju sa te podstanice, u ovom slučaju to su poslovni prosori u prizemlju ulaza i svi stanovi.

Citirani članci u Tarifnom pravilniku su napisani, kako se navodi u Odgovoru, da bi raspodjela bila ispravna. Odnosno, potrošnja sa zajedničkog obračunskog mjerila, ako se dijeli prema razdjelnim individualnim mjerilima, se tako dijeli na sve korisnike na isti način, jer kombiniranje raspodjele utrošene toplotne energije na razne načine vodilo bi do netočne raspodjele, što bi moglo biti temelj za žalbe nekih korisnika.

Ukoliko se pak raspodjela utrošene toplotne energije sa obračunskog mjerila vrši za one koji imaju ugrađena individualna mjerila toplotne energije, a da se korisnici u dva stana fakturišu prema površini grijanja, u nepovoljnom položaju bi bili stanari koji su ugradili mjerila, dok bi to bilo u korist distributera. Ukoliko bi se za stanove koji nemaju ugrađena mjerila raspodjeljivala energija fiksno u količini za iznos koji odgovara njihovom računu za plaćanje po paušalu, kako sada plaćaju, u toplijim mjesecima bi iznos koji bi predstavljao razliku između utroška na obračunskom mjerilu i zbira individualnih mjerila bio negativan, dok bi u hladnijim mjesecima bio izrazito visok.

JP Centralno grijanje Tuzla trenutno nema utvrđen fiksni dio računa prilikom fakturisanja po utrošenoj energiji, nego samo varijabilni, odnosno samo za utrošenu toplotnu energiju zbog čega je potrebno da se utrošena energija raspodjeli na isti način za sve korisnike.

U nastavku Odgovora JP Centralno grijanje Tuzla poziva na odgovornost onih koji nisu ispoštovali svoju pismeno danu suglasnost obzirom da su svi korisnici dali pismenu suglasnost za izvođenje i ugradnju mjerila toplinske energije prema uvjetima koje je JP Centralno grijanje Tuzla dostavilo, na temelju čega je pokrenuta aktivnost izrade Izvedbenog projekta rekonstrukcije instalacije grijanja za opskrbu toplinskom energijom stambenog objekta Stupine B2-Lamela C u svrhu prelaska na obračun po mjerenju u dijelu MZ Stupine u Tuzli, a posao nije odrađen po projektu i po uvjetima koje je JP Centralno grijanje d.d. Tuzla dostavilo.

Što se tiče poslovnih prostora u navedenom objektu, isti se opskrbljuju toplotnom energijom sa iste podstanice, ali sa posebnog voda poslovnih prostora i svi vodovi poslovnih prostora su na mjestu preuzimanja toplotne energije, odnosno u podstanici i stoga su im i mogla biti ugrađena obračunska mjerila. Nisu mjerila ugrađena u poslovnim prostorima, niti ispred poslovnih prostora. Poslovni prostori će se priključiti zajedničkom sustavu mjerenja kad se ugrade sva mjerila za stanove i raspodjeljivat će se energija sa obračunskog mjerila za sve. Za slučaj da poslovni prostori nemaju ugrađena mjerila toplotne energije, JP Centralno grijanje Tuzla bi ugradili na mjestu pružanja energije na sekundarnom vodu za stanove zajedničko mjerilo toplotne energije sa kojeg bi se utrošena energija raspodjeljivala preko individualnih mjerila za sve stanove.

Nadalje, navodi se da provjere mjerila za poslovne prostore koji su u podstanici ne obstruira JP Centralno grijanje Tuzla. Ako predstavnik podnese pismeni zahtjev da pregleda podstanicu biće mu dozvoljeno. Šta više kad ugrade sva individualna mjerila, trebao bi zajedno sa kontrolorom JP Centralno grijanje Tuzla na mjesečnoj razini da uzima stanja obračunskog mjerila i predstavnik etažnih vlasnika za svoju evidenciju.

Pored dostavljenog, dana 20.04.2021. godine aktom broj: UP-01-26-2-007-18/21 Konkurencijsko vijeće je zatražilo odgovore i pojašnjenja od gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje Tuzla zašto se kalorimetri moraju ugraditi za sve korisnike sa jednog obračunskog mjernog mjesta te zašto konkretno nije moguća kombinacija naplate po mjerenju i naplate prema metru kvadratnom zagrijavane površine u jednoj stambenoj jedinici, odnosno vrlo precizno – zašto nema načina da se vrši dvostruka naplate isporučene toplinske energije te koje je pravno uporište (propis) na kojem JP Centralno grijanje d.d Tuzla zasniva svoju odluku

oko odbijanja kombinacija naplate po mjerenju i naplate prema metru kvadratnom zagrijavane površine u jednoj stambenoj jedinici.

Podneskom broj: UP-01-26-2-007-19/21 koji je zaprimljen dana 04.05.2021. godine JP Centralno grijanje Tuzla je dostavilo sljedeće obrazloženje i to da nije moguće kombinirati obračun po m² i MWH prilikom raspodjele udjela.

Sa jednog obračunskog mjernog mjesta nije moguće izvršiti fakturiranje za korisnike kombinirajući dvije suštinski različite tarifne grupe zato što se „u raspodjeli troškova određuje udjel u troškovima isporuke toplinske energije pojedinačnog potrošača, a zbir svih udjela mora biti 100 procenata“. U slučaju da određeni broj korisnika nema podatak o mjerenju, energija koja je njima isporučena bi se raspodijelila na ostale korisnike, a istovremeno da se njima izvrši fakturisanje prema m² dobilo bi se duplo fakturisanje za te prostore. Dodatno, postavljanje parametara regulacije u podstanici vrši se na različite načine za obračun po m² i obračun prema potrošnji.

Ovo pravilo JP Centralno grijanje d.d Tuzla zasniva prema odredbama članaka 17-19 Tarifnog pravilnika za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije.

Konkurencijsko vijeće je dana 10.05.2021. godine aktom broj: UP-01-26-2-007-20/21 od JP Centralno grijanje Tuzla zatražilo pojašnjenje određenih navoda. Naime, svi stanari, njih 35, je potpisalo suglasnost za ugradnju kalorimetara te uplatili novac za ugradnju. JP Centralno grijanje d.d Tuzla je odbilo dati suglasnost za nove ugovore zato što „nisu svi stanari izvršili priključak na sistem mjerenja preko mjerača“. Konkretno dva stanara su odbila priključak iako su potpisali zahtjev, dali suglasnost i platili ugradnju kalorimetar. Zatraženo je da pojasne šta znači konkretno da su „odbili priključak“, te kako se trenutno sada obračunava utrošak toplinske energije u ovoj stambenoj jedinici ako su svi stanari ugradili kalorimetar (ako su ugradili) i praktično ne postoji tehnička prepreka da se obračun i naplata potrošnje u ovom slučaju vrši putem kalorimetara. Konkretno, ako je sada implementirana nova infrastruktura za obračun utrošene toplinska energije kako je nastavljeno da se naplata i dalje vrši obračunavajući potrošnju po m².

Istovremeno je zatraženo da pojasne, u tehničkom smislu, kakva je (ne)mogućnost da se u jednoj stambenoj jedinici stanarima koji imaju ugrađeni kalorimetar naplata vrši po utrošenoj energija, a da se preostalim stanarima koji nemaju ugrađen kalorimetar naplata vrši po sustavu raspodjele. U jednoj stambenoj jedinici, prema ranije dostavljenim informacija, na taj način je izvršena podjela na stambene i poslovne prostore te nije problem poslovnim prostorima vršiti obračun i naplatu putem stvarne potrošnje – kalorimetara.

Konkurencijsko vijeće je smatralo korisnim da JP Centralno grijanje d.d Tuzla dostavi informaciju, ukoliko istu posjeduje, zašto su dva stanara odbila priključak instaliranog kalorimetra (ako je isti ugrađen) te da li su dva navedena stanara u zadnjih 5 godina podnosila JP Centralno grijanje d.d Tuzla zahtjeve za potpuno isključenje sa sistema centralnog grijanja.

U odgovoru JP Centralno grijanje d.d Tuzla koji je zaprimljen dana 19.05.2021. godine pod brojem: UP-01-26-2-007-23/21 navodi se da je predstavnik etažnih vlasnika dostavio na protokol Centralnog grijanja d.d. Tuzla suglasnost kupaca (korisnika usluga Centralnog grijanja) na ovom ulazu za ugradnju individualnih mjerila topline. Izrađen je projekat koji je, nakon dorada, dobio suglasnost i predstavnik je organizovao rad na ugradnji individualnih mjerila za stanove. Dvije vlasnice stanova, iako su dale suglasnost, što je bio preduvjet za nastavka daljih aktivnosti (izrada projekta, ugradnja mjerila) nisu željele da ugrade mjerila iz njima poznatih razloga. Nakon njihovog odustanka, došlo je do neispunjenja jednog od uvjeta iz prvog dopisa. Razlog odustajanja od ugradnje individualnih razdjelnih mjerila za dva stana je prema usmenim navodima, jedne od vlasnica su estetske prirode, jer nisu željele da se prema odobrenom projektu rekonstrukcije instalacije centralnog grijanja za ugradnju individualnih radjelnih mjerila ugrade nove cijevi do vertikala u njihovim stanovima kako je to urađeno u ostalim stanovima. Suština je da za sve stanove nije izvedena rekonstrukcija instalacije centralnog grijanja u cilju ugradnje individualnih razdjelnih mjerila, tj. nije implementirana nova infrastruktura za raspodjelu utrošene toplotne energije koja se mjeri na zajedničkom mjerilu na nivou cijelog objekta.

U ovom odgovoru JP Centralno grijanje d.d Tuzla je još jednom eksplicitno odgovorilo na pitanje zašto u tehničkom smislu nije moguće da se u jednom objektu sa zajedničkom mjerila toplotne energije koji mjeri potrošnju toplotne energije za cijeli objekat vrši naplata dijelu korisnika po utrošenoj energiji sa

individualnih razdjelnih mjerila i dijelu korisnika po grijanoj površini stanova pozivajući se na članove 17,18 i 19. Tarifnog pravilnika za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije.

U podstanici, na primarnoj strani podstanice, ima mjerilo toplotne energije koje je zajedničko za prostore i stanove koje se toplotnom energijom opskrbljuju sa te podstanice, u ovom slučaju to su poslovni prostori u prizemlju ulaza i svi stanovi. Citirani članovi u Tarifnom pravilniku su napisani, kako stoji u Odgovoru JP Centralno grijanje d.d Tuzla, da bi raspodjela bila ispravna. Odnosno, potrošnja sa zajedničkog obračunskog mjerila, ako se dijeli prema razdjelnim individualnim mjerilima, se tako dijeli na sve korisnike na isti način, jer kombiniranje raspodjele utrošene toplotne energije na razne načine vodilo bi do netočne raspodjele, što bi moglo biti osnov za žalbe nekih korisnika.

"Potrošači zajedničkog mjesta potrošnje moraju distributeru, prije sklapanja ugovora o isporuci toplinske energije, podnijeti sporazumno izrađenu raspodjelu troškova koja je sastavni dio ugovora o isporuci toplinske energije. U raspodjeli troškova se određuje udjel u troškovima isporuke toplinske energije pojedinačnog potrošača, a zbir svih udjela mora iznositi 100 procenata." Na temelju toga potrošači se mogu usuglasiti i predati distributeru usuglašenu raspodjelu utrošene toplotne energije.

Prema stavu JP Centralno grijanje d.d Tuzla jedino ispravno je da za raspodjelu mora biti ista mjerna jedinica. Ako potrošači žele da se raspodjeljuje na drugi način mogu se izjasniti u pismenoj formi s tim da zbir udjela mora iznositi 100%.

U ranijem razdoblju jesu bila tri poslovna prostora obračunavana na osnovu utroška toplotne energije, ali su njihova mjerila toplotne energije ugrađena u toplinskoj podstanici na mjestu predaje toplotne energije tako da su ta mjerila bila obračunska za svaki prostor zasebno.

Sistem mjerenja za cijeli objekat uključuje zajedničko mjerilo sa toplinske podstanice i ono postaje obračunsko za sve korisnike, a ostala mjerila su razdjelna preko kojih se dijeli ukupno utrošena energija.

U ovom Odgovoru ponovljen je razlog dva vlasnika stana za odbijanje priključenja instaliranja individualnog razdjelnog mjerila, prema usmenoj izjavi, a to je da im priključenje novih cijevi od mjerila toplotne energije-kalorimetra do vertikala u stanu narušava estetski izgled u stanu. Vlasnici stanova broj 15 i broj 20 nisu ranije podnosili zahtjeve za potpuno isključenje iz sistema daljinskog grijanja.

2. Produljenje roka za donošenje konačnog rješenja

S obzirom na okolnosti u predmetnom postupku zbog proglašene pandemije virusa COVID-19 koji je utjecao na rad Konkurencijskog vijeća, opsežnost konkretnog predmetnog postupka kao i činjenice da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dodatne analize, Konkurencijsko vijeće je procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 mjeseca od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano člankom 41. stavak (1) pod c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga ocijenilo da je rok za donošenje konačnog rješenja po Zaključku o pokretanju postupka koji se odnosi na utvrđivanja kršenja odredbi članka 10. stavak (2) točka d) Zakona potrebno produžiti za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu članka 41. stavak (2) Zakona.

Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja donesen je dana 17.05.2021. godine pod brojem: UP-01-26-2-007-21/21. Isti je dostavljen gospodarskom subjektu JP Centralno grijanje d.d Tuzla u prilogu akta broj: UP-01-26-2-007-22/21 na dan donošenja.

3. Prikupljanje dodatnih informacija od trećih osoba

Tijekom postupka Konkurencijsko vijeće se obratilo gospodarskim subjektima Eko toplane Banja Luka, Bulevarvojvode Živojina Mišića 32, 78000 Banja Luka, "Gradska toplana" a.d. Doboj, Ulica Srpskih sokolova br. 1, 74000 Doboj, TOPLANA a.d. Prijedor, Rudnička 66, 79101 Prijedor, TOPLANE SARAJEVO, Ulica Semira Frašte 22, 71000 Sarajevo i JP GRIJANJE d.o.o. Zenica, Ul. Bilmišće br. 107, 72000 Zenica obzirom da je cijenjeno da informacije od ovih gospodarskih subjekata mogu doprinijeti

rješavanju i pojašnjenju određenih pitanja o sprječavanju, ograničavanju ili narušavanju tržišne konkurencije, u smislu odredbe članka 35. stavak (1) točka c) Zakona.

Tako se dana 29.03.2021. godine aktima od broja: UP-01-26-2-007-8/21 do broja: UP-01-26-2-007-12/21 Konkurencijsko vijeće obratilo navedenim gospodarskim subjektima zahtjevajući slijedeće informacije i to:

- Na koji način se vrši obračun, odnosno naplata toplinske energije korisnicima ove usluge,
- Da li u jednom ulazu (stambenoj jedinici) mora biti istovjetan način obračuna potrošnje (m²/MWh) za sve korisnike ili se pojedinačno korisnik može odvojiti ugradnjom mjerača utroška toplinske energije - kalorimetra,
- Po kojoj proceduri i pod kojim uvjetima stanari jedne stambene jedinice mogu izvršiti ugradnju mjerača utroška toplinske energije - kalorimetra,
- Da li na isti način vrši obračun potrošnje utrošene toplinske energije stambenih jedinica i poslovnih prostora u jednom objektu.

Potrebno je bilo istovremeno i da Konkurencijskom vijeću dostave pravni temelj, odnosno propise na temelju kojeg vrše isporuku i obračun toplinske energije korisnicima.

Konkurencijsko vijeće je dana 05.04.2021. godine zaprimilo podnesak broj: UP-01-26-2-007-13/21 gospodarskog subjekta TOPLANE SARAJEVO koji je u svom odgovoru naveo slijedeće:

- Uredbom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije („Službene novinama Kantona Sarajevo broj 22/16“ od 02.06.2016. godine) i Odlukom o usvajanju Tarifnog sistema KJKP „Toplane - Sarajevo" d.o.o. sa Metodologijom obračuna isporučene toplotne energije broj: 02-05-25151-10/16 od 15.08.2016.godine („Službene novine Kantona Sarajevo br. 34/16 i 34/18) određen je način obračuna i fakturisanja utrošene toplotne energije za pojedinačne korisnike;
- Obračun utrošene toplotne energije vrši se na temelju korisne površine stambenog i/ili poslovnog prostora ili očitano stanja na zajedničkom/individualnom mjerilu toplotne energije, prema Metodologiji i Matrici tarifnih modela, a u skladu sa Uredbom;
- Cijene za jedinicu priključne snage i cijene za jedinicu isporučene količine toplotne energije, koje čine ukupnu cijenu toplotne energije za centralno grijanje, utvrđene su Odlukom o visini tarifnih stavova KJKP „Toplane- Sarajevo" d.o.o., koja je usvojena od strane Vlade Kantona Sarajevo (broj: 02-05-336756-9/17 od 28.12.2017. godine) i posebno su formirane za kategorije *korisnici - domaćinstva* i *korisnici - poslovni prostori*.
- Prema Uredbi svaka građevina priključena na centralni toplifikacioni sistem mora imati ugrađeno zajedničko mjerilo toplotne energije. Tehničke karakteristike mjerila toplotne energije na obračunskom mjernom mjestu, mjesto i način ugradnje određuje davatelj usluge;
- Za izgrađene objekte čiji je sustav cijevnog razvoda takav da omogućuje mjerenje utroška toplotne energije, individualno mjerilo može se ugraditi pojedinačno za svakog korisnika koji podnese zahtjev za ugradnju mjerila. Nakon definiranja priključnog mjernog mjesta kao i specifikacije potrebnog materijala izrađuje se i korisniku dostavlja ponuda za nabavu i ugradnju individualnog mjerila utroška toplotne energije, u sklopu koje su definirani rokovi, opcija ponude i način plaćanja;
- Obračun i fakturisanje naknade za grijanje korisnicima usluge u objektima u kojima se istovremeno nalaze prostori bez mjerenja toplotne energije kao i prostori sa ugrađenim mjerilima vrši se prema pripadajućoj kategoriji prostora, u skladu sa Odlukom o visini tarifnih stavova;
- Za građevine koje će se graditi, ugradnja individualnih mjerila toplotne energije je obavezna za svaki stan i poslovni prostor.

Konkurencijsko vijeće je dana 07.04.2021. godine zaprimilo podnesak broj: UP-01-26-2-007-14/21 gospodarskog subjekta TOPLANA a.d. Prijedor u kojem se navodi slijedeće:

- Obračun toplotne energije vrši se sukladno sa Zaključkom Opštine Prijedor broj: 02-38-4/11 od 10.10.2011. godine i Zaključkom broj: 02-38-3/10 od 28.11.2011. godine (dostavljeni uz podnesak);
- U jednom ulazu (stambenoj jedinici) ne mora biti istovjetan način obračuna potrošnje za sve korisnike, već se mogu pojedinačno odvojiti ugradnjom kalorimetra posebno za svakog korisnika;

- Stanari jedne stambene jedinice mogu izvršiti ugradnju kalorimetra na način da je potrebno da podnesu Zahtjev za ugradnju kalorimetra i uz suglasnost svih stanara izvršit će im se ugradnja kalorimetra. U slučaju da je riječ o pojedninačnim zahtjevima za ugradnju kalorimetra potrebno je utvrditi da li postoje tehničke mogućnosti za ugradnju te ukoliko iste dozvoljavaju pristupa se ugradnji;
- Obračun potrošača po mjernom instrumentu isti je za sve kategorije potrošača.

Konkurencijsko vijeće je dana 08.04.2021. i dana 09.04.2021. godine zaprimilo podnesak broj: UP-01-26-2-007-15/21 i podnesak broj: UP-01-26-2-007-16/21 privrednog subjekta JP GRIJANJE d.o.o. Zenica u kojem se navodi slijedeće:

- Obračun i plaćanje utrošene toplotne energije vrši se u zavisnosti od toga u koju kategoriju je svrstan potrošač – stambeni ili poslovni prostor; obje kategorije imaju mogućnost obračuna na dva načina i to po m² zagrijavanog prostora ili po stvarnoj potrošnji očitovanoj kalorimetrom;
- U jednom objektu kolektivnog stanovanja obračun utrošene toplotne energije se vrši na istovjetan način; izuzetno, ako to tehničke mogućnosti dozvoljavaju u smislu da su dijelovi objekta u toplotnoj podstanici odvojeni zasebnim cirkulacionim krugovima, moguć je obračun utrošene toplotne energije na oba načina;
- U novoizgrađenim objektima sve stambene jedinice imaju izgrađene mjerače – kalorimetre, što je u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima; kod objekata starije gradnje (što čini oko 95% objekata u gradu) nemoguća je ugradnja kalorimetara zbog načina izvedenih instalacija, ugradnja bi bila moguća ukoliko bi se izvršila rekonstrukcija cjelokupnog objekta;
- Obračun potrošnje utrošene toplotne energije za stambene i poslovne prostore u jednom objektu vrši se na isti način; izuzetno, obračun se može vršiti na oba načina ukoliko to tehničke mogućnosti dozvoljavaju (odvojeni cirkulacioni krugovi posmatranog objekta);
- Isporuka i obračun toplotne energije vrši se na temelju Odluke o zagrijavanju stambenog i poslovnog prostora grada Zenica i Uslova za isporuku i preuzimanje toplotne energije iz vrelovodne mreže („Službene novine Općine Zenica br. 7/02, 6/13, 9/17 i 4/18).

Konkurencijsko vijeće je dana 14.04.2021. godine zaprimilo podnesak broj: UP-01-26-2-007-17/21 gospodarskog subjekta Gradska toplana a.d. Doboj u kojem se navodi slijedeće:

- Gradska toplana a.d. Doboj u svom radu primjenjuje Odluku o opštim i tehničkim uvjetima isporuke i opskrbe toplotnom energijom u Gradu Doboju („Službeni glasnik Grada Doboja“ broj 2/18), Odluku o tehničkim uvjetima za izradu vrelovoda i toplovoda, toplotnih podstanica i toplotnih instalacija („Službeni glasnik Grada Doboja“ broj 2/18) te Odluku o tarifnom sustavu sa metodologijom obračuna isporučene toplotne energije Gradske toplane Doboj („Službeni glasnik Grada Doboja“ broj 2/18);
- Način na koji se vrši obračun, odnosno naplata toplotne energije kao i obračun potrošnje po m² ili MWh, odnosno obračun utrošene toplotne energije za stambene i poslovne prostore propisan je Odlukom o tarifnom sustavu sa metodologijom obračuna isporučene toplotne energije Gradske toplane Doboj;
- U pogledu ugradnje uređaja za očitavanje potrošnje toplotne energije, odnosno uvjeta koji su potrebni da se ispune za ugradnju uređaja primjenjuju se odredbe Odluke o opštim i tehničkim uvjetima isporuke i opskrbe toplotnom energijom u Gradu Doboju, člancima od 86 do 96.
- U cilju poštovanja normi i standarda EU, važećih Zakona i racionalnog trošenja energije utvrđuje se obaveza za investitore, projektante izvođače radova da vrše ugradnju mjernih instrumenata za toplotnu energiju u novoizgrađenim objektima ili objektima u kojima se vrši nadogradnja, dogradnja ili su priključeni na sistem daljinskog grijanja. U izgrađenim objektima, u kojima nisu ugrađeni mjerni uređaji u unutrašnjim instalacijama daljinskog grijanja u etažnim jedinicama ugradnju mjernih uređaja vrše vlasnici etažnih jedinica, po propisanoj proceduri uza nadzor i kontrolu Gradske toplane.

Konkurencijsko vijeće je dana 11.06.2021. godine zaprimilo podnesak broj: UP-01-26-2-007-24/21 gospodarskog subjekta Eko toplane Banja Luka u kojem se navodi slijedeće:

- Eko toplane Banja Luka postupa sukladno sa Odlukom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije u Gradu Banja Luka te Odlukom o tarifnom sustavu sa metodologijom obračuna isporučene toplotne energije („Službeni glasnik Grada Banja Luka“ br 2/18 i 12/19);
- korisnici toplotne energije se razdvajaju na domaćinstva (sa mjerilom i bez mjerila) i poslovni potrošači (sa mjerilom i bez mjerila);
- mjerilo toplotne energije može se ugraditi pojedinačno za svakog korisnika u zgradi ili zajedničko za više korisnika (gdje dozvoljavaju tehničke mogućnosti), a ne mora biti istovjetan način obračuna potrošnje (m²/MWh);
- nabavu, ugradnju, održavanje i zamjenu mjernog uređaja vrši korisnik usluge koji je i vlasnik istog, sukladno odredbama Zakona o održavanju zgrada RS („Službeni glasnik RS broj 101/11), a nakon ugradnje i provjere ispravnosti mjerila davatelj usluge je dužan plombirati mjerilo.

4. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u tijeku postupka primijenilo odredbe Zakona o konkurenciji, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10), kao i odredbe Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16.), u smislu članka 26. Zakona o konkurenciji.

Također, Konkurencijsko vijeće uzelo je u obzir i odredbe Zakon o zaštiti potrošača BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 25/06 i 88/15), Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine TK“ broj 11/05, 7/07, 8/12, 14/13 i 11/20), Odluku o opskrbi Grada toplotnom energijom, Opće uvjete za priključenje na sustav daljinskog upravljanja i isporuku toplinske energije grada Tuzla kao i Tarifni pravilnik za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije.

Konkurencijsko vijeće sukladno članku 43. stavak (7) Zakona je u svrhu ocjene danog slučaja može koristiti sudsku praksu Europskog suda pravde i odluke Europske komisije.

5. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 33/10) čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvaća cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Člankom 4. stavak (1) točka 3) Zakona o komunalnim djelatnostima propisano da se pod opskrba toplotnom energijom podrazumjevaju poslovi proizvodnje i distribucije toplotne energije (pare, vrele vode, tople vode, sanitarne tople vode i sl.) mrežom do podstanice korisnika, uključujući i podstanicu, odnosno glavni zaporni ventil ili zajednički mjerni instrument kod objekata kolektivnog stanovanja, odnosno mjerni instrument korisnika.

Člankom 2. Odluke o opskrbi Grada toplotnom energijom je predviđeno da je opskrba grada toplotnom energijom komunalna djelatnost od posebnog društvenog interesa, te da obavljanje te djelatnosti vrši javno poduzeće kojem je, sukladno sa zakonom kojim je uređena oblast komunalnih djelatnosti, nadležni organ povjerio obavljanje ove djelatnosti.

Gospodarski subjekt Centralno grijanje d.d. Tuzla je registriran za djelatnost distribucije toplotne energije koju i obavlja, te je na temelju navedenog, Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku odredilo mjerodavno tržište proizvoda distribucija/opskrba toplotnom energijom.

Obzirom da se opskrba toplotnom energijom vrši na području Grada Tuzla, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu je utvrđeno kao zemljopisno područje Grada Tuzla.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odredilo da je mjerodavno tržište predmetnog postupka, tržište distribucije/opskrbe toplotnom energijom na području Grada Tuzla.

6. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranke u postupku, trećih osoba kao i ostalih podataka koje je prikupilo i sa kojima raspolaže Konkurencijsko vijeće, utvrđeno je slijedeće:

Osnivač gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d Tuzla je Grad Tuzla sa ciljem da preduzeće vrši zagrijavanje lokalnih stambenih jedinica. Način osnivanja preduzeća i obavljanjem djelatnosti od općeg interesa svrstava ovo poduzeće u kategoriju Javnih preduzeća.

JP Centralno grijanje d.d Tuzla je registriran u Općinskom sudu Tuzla pod matičnim brojem: 1-294. Prema evidenciji Registra vrijednosnih papira udjel osnivača u kapitalu je Grad Tuzla sa 51%, dok preostalih 49% posjeduju dioničari.

Pretežita registrirana djelatnost JP Centralno grijanje d.d Tuzla je proizvodnja i opskrba parom i klimatizacija.

JP Centralno grijanje d.d Tuzla je jedini subjekt koji vrši isporuku toplotne energije sustavom daljinskog grijanja. Zona toplifikacije je definirana kao uži dio grada Tuzla gdje spadaju svi kolektivni stambeni objekti i dio individualnih stambenih objekata.

Poslovanje JP Centralno grijanje Tuzla obvezuje:

- obezbjeđvanje trajnog obavljanja djelatnosti od općeg interesa i urednog zadovoljenja potreba korisnika proizvoda i usluga, odnosno obezbjeđenje kontinuirane opskrbe vrelom vodom područje grada Tuzle sa ciljem zagrijavanja stambenih jedinica;
- razvitak i unapređenje obavljanja djelatnosti od općeg interesa;
- obezbjeđivanja tehničko – tehnološkog i ekonomskog jedinstva sustava i usklađenosti njegovog razvoja i
- ostvarivanje drugog zakonom utvrđenog interesa.

Člankom 4. stavak 1) točka (3) Zakona o komunalnim djelatnostima propisano je da se pod opskrbom toplotnom energijom podrazumjevaju poslovi proizvodnje i distribucije toplotne 11 energije (pare, vrelе vode, tople vode, sanitarne tople vode i sl.) mrežom do podstanice korisnika, uključujući i podstanicu, odnosno glavni zaporni ventil ili zajednički mjerni instrument kod objekata kolektivnog stanovanja, odnosno mjerni instrument korisnika. Članak 15. stavak 1) istog Zakona propisuje da je korisnik komunalne usluge dužan davatelju komunalne usluge platiti utvrđenu cijenu komunalne usluge. Visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge određuje davatelj usluge uz prethodnu suglasnost općinskog vijeća, shodno članku 21. stavak 1) Zakona o komunalnim djelatnostima.

Davatelj i korisnik komunalne usluge dužni su usuglasiti prije početka korištenja usluge sve elemente pružanja određene komunalne usluge (prava i obveze davatelja i korisnika usluge, te druga bitna pitanja) i o tome zaključiti ugovor, sukladno sa člankom 17. Zakona o komunalnim djelatnostima.

Opskrba grada toplotnom energijom je komunalna djelatnost od posebnog društvenog interesa. Obavljanje te djelatnosti vrši javno poduzeće kojem je, sukladno sa zakonom kojim je uređena oblast komunalnih djelatnosti, nadležni organ povjerio obavljanje ove djelatnosti, sukladno sa člankom 2. Odluku o opskrbi Grada toplotnom energijom.

Na temelju članka 113. Statuta JP Centralno grijanje Tuzla Nadzorni odbor je na sjednici održanoj dana 05.01.2010. godine usvojio akt broj: 01- 5439-2010/II - VNR-1 Opći uvjeti za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije grada Tuzla (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti) i Tehnički uvjeti za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije (u daljnjem tekstu: Tehnički uvjeti), a na koji je Općinsko vijeće Tuzla dana 28.01.2010. godine dalo suglasnost broj: 01-05-610-2010 alineja 1).

Na istoj sjednici Nadzorni odbor je usvojio i Tarifni pravilnik za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije (u daljnjem tekstu: Tarifni pravilnik).

U svezi navoda iz Zahtjeva utvrđeno je da su se etažni vlasnici stanova u naselju Stupine na adresi M Maka Dizdar 11 Stupine br 2 Lamela C obratili JP Centralno grijanje Tuzla zahtjevom za uvođenje kalorimetara navodeći da je na skupu etažnih vlasnika stanara 95% bilo saglasno sa uvođenjem kalorimetara, dok preostalih 5% nije bilo prisutno sastanku te će naknadno biti upoznato sa ovom idejom.

JP Centralno grijanje d.d Tuzla je dana 12.12.2018. godine u svom odgovoru stanare informiralo da je prema Općim uvjetima obračunsko mjesto u podstanici ili ulazu u objekat i da je ono isključivo mjerodavno za obračun. Uređaji postavljeni kod svih korisnika koji se toplotnom energijom opskrbljuju sa jednog mjernog mjesta su interni uređaji i služe za raspodjelu toplinske energije na svakog korisnika pojedinačno.

U skladu sa članom 35. Zakona o zaštiti potrošača u BiH izvršene su dopune normativnih akata kako bi se omogućilo da svaki korisnik, odnosno potrošač toplinske energije ima pravo da usluge grijanja plaća prema stvarnoj potrošnji, uz prethodno ispunjenje tehničkih uvjeta propisanih u navedenim aktima.

Da bi ostvarili to pravo, a sukladno sa Općim i tehničkim uvjetima, potrebna je suglasnost svih kupaca sa zajedničkog mjesta potrošnje (u konkretnom slučaju ulaz stanara) o prelasku na obračun prema utrošenoj energiji na obračunskom brojiću postavljenom u toplinskoj podstanici. Napomenuto je i da je jedino upravitelj zgrade ovlašten da u ime stanara koordinira realizaciju ugradnje mjernih uređaja. JP Centralno grijanje Tuzla je samo u obvezi pružanja tehničke podrške obzirom da troškove ugradnje razdjelnih mjernih uređaja u cijelosti snose vlasnici stanova. Što se tiče ugradnje mjernih uređaja iste može izvršiti svaka firma koja je za to registrirana i ovlaštena, a prema komercijalnim uvjetima koje stanari ili upravitelj dogovore samostalno. JP Centralno grijanje Tuzla je ovlašten dati suglasnost i kontrolirati ugradnju samo istih i certificiranih kalorimetara na mjestu kako je predviđeno u odobrenom projektu instalacija grijanja ulaza – zgrade. Stoga je potrebno da se izradi projekt tehničke izvodljivosti koji će definirati sve tehničke parametre vezane za ugradnju kalorimetara i biti u skladan sa Općim uvjetima. Kalorimetri moraju biti ugrađeni u stubištu na javnoj površini. Također, kalorimetri se moraju ugraditi za sve korisnike sa jednog obračunskog mjernog mjesta te nije moguća kombinacija naplate po mjerenju i naplate prema metru kvadratnom zagrijavane površine.

Nakon revizije projekta tehničke izvodljivosti i izdavanja suglasnosti od strane JP Centralno grijanje Tuzla može se pristupiti izvođenju radova ugradnje kalorimetara. Nakon toga obavlja se plombiranje i verifikacija od strane ovlaštenog predstavnika distributera i Zavoda za mjeriteljstvo FBiH te potpisivanje ugovora za naplatu zagrijavanja prema potrošnji toplotne energije. Ugovori se mogu mijenjati samo van sezone grijanja, najkasnije 15 dana prije početka sezone grijanja. Obračun se vrši prema Tarifnim pravilnikom prema cijenama odobrenim od strane Općinskog vijeća. Mjerilo toplotne energije koje se ugrađuje za pojedinačni stan je razdjelno – interno i nije mjerodavno za obračun tako da promjenu ugovora stanari mogu izvršiti samo uz promjenu ugovora svih korisnika koji se griju u konkretnoj energetske cjelini - ulazu zgrade.

Stanari su se zatim u lipnju 2019. godine obratili JP Centralno grijanje Tuzla upitom koji su slijedeći koraci kako bi se pristupilo ugradnji kalorimetara te u prilogu ovog akta istom dostavili spisak stanara suglasnih za uvođenje kalorimetara.

JP Centralno grijanje Tuzla je dana 17.06.2019. godine odgovorio na zahtjev stanara OEV Stupine B-2 Lamela C uglavnom navodeći isto kao i u aktu od 12.12.2018. godine s tim da je dodato da projekat tehničke izvodljivosti traži i definiranje i projektovanje mjernog ormara sa razdjelnim mjerilom, kuglastim slavinama, ručnim balans ventilom i hvatačem nečistoće, način očitavanja internih mjerila i dostave podataka JP Centralno grijanje Tuzla o očitavanju potrošnje.

Dana 16.09.2019. godine Odbor etažnih vlasnika predao je JP Centralno grijanje Tuzla Zahtjev za izdavanju saglasnosti na projekt instalacije grijanja.

Dana 17.01.2020. godine JP Centralno grijanje Tuzla je dalo suglasnost na izvedbeni projekat rekonstrukcije instalacije grijanja za opskrbu toplinskom energijom stambenog objekta Stupine B2 – Lamela C u svrhu prelaska na obračun po mjerenju. Riječ je o 29 stanova (sprat 1 do 7 + potkrovlje). Projekat – ugradnja pojedinačnih mjernih uređaja je realiziran od strane ING MARKETING Tuzla.

U međuvremenu je projekat bio predat projektantu na doradu obzirom da dio cijevne mreže nije moguće bilo izvesti na način kako je projektovano.

Predstavnik etažnih stanara obratio se JP Centralno grijanje Tuzla dana 22.10.2020. godine zahtjevajući nove ugovore za pojedinačne obračune, pri čemu su mjerni uređaji popisani i zapečaćeni od strane radnika JP Centralno grijanje Tuzla.

JP Centralno grijanje Tuzla se dana 29.10.2020. godine obratilo stanarima M Maka Dizdar 11 Stupine br 2 Lamela C citirajući članke 17. i 19. Tarifnog pravilnika te konstatujući da, obzirom da je kontrolom provedenom od strane JP Centranog grijanja Tuzla dana 15.10.2020. godine utvrđeno da 3 (tri) stambene jedinice (domaćinstva) i 3 (tri) poslovne jedinice (privreda) nisu ugradili interna brojila - kalorimetre po kojima bi se vršila raspodjela troškova (a što su stanari bili u obavezi prema dobijenoj suglasnosti i proceduri) obavještavaju stanare da JP Centranog grijanja Tuzla nije u mogućnosti udovoljiti njihovom zahtjevu. JP Centranog grijanja Tuzla je zamolilo Odbor etažnih vlasnika da im dostave novu suglasnost o raspodjeli troškova, uz suglasnost svih potrošača u objektu. U suprotnom, distributer će obračunati svim pojedinačnim potrošačima, na adresi M Maka Dizdar (B-2), troškove isporuke prema podacima iz "raspodjele" koju ima na rapolaganju tj. prema m2.

Etažni vlasnici stambene zgrade M Maka Dizdar 11 Stupine br 2 Lamela C su dana 05.11.2020. godine izvršili povrat računa za isporučenu toplinsku energiju za razdoblje 15.10. do 31.10.2020. godine navodeći da su isti u suprotnosti sa odredbama članka 35. stavak (1) i (2) Zakona o zaštiti potrošača u BiH koji propisuje:

(1) Prodaja energije (električna energija, za grijanje, gas i sl.) i vode potrošačima treba da bude obračunata na osnovu stvarnih isporuka očitanih na brojilu potrošača.

(2) Ako se prodaja (isporuka energije) ne obračunava na osnovu mjerenja potrošnje na brojilu potrošača, na zahtjev potrošača, isporučilac usluga za isporuku energije navedene u stavku (1) ovog članka dužan je da omogući potrošaču ugradnju potrošačkog mjerila na svoj trošak, na osnovu projekta o tehničkoj izvodljivosti. Projekat o tehničkoj izvodljivosti izrađuje i ovjerava ovlaštena stručna pravna ili fizička osoba, sukladno sa zakonom.

Stanari su podsjetili JP Centranog grijanja Tuzla da su dana 22.10.2020. godine uputili zahtjev za ispostavu novih Ugovora o obračunu isporučene toplinske energije jer su se, prema njihovom mišljenju, stvorili preduvjeti za novi način obračuna na koji je JP Centranog grijanja Tuzla, ne poštujući važeći Zakon države Bosne i Hercegovine, negativno odgovorio. Etažni vlasnici su o svom trošku i uz suglasnost JP Centranog grijanja Tuzla pokrenuli inicijativu ugradnje i ugradili potrošačko mjerilo (kalorimetar) za mjerenje i obračun toplotne energije. Uposlenik JP Centranog grijanja Tuzla je dana 15.10.2020. godine izvršio pregled i popis stanja na svim ugrađenim individualnim mjerilima.

Predložili su da do okončanja sudskog procesa koji su pokrenuli pred nadležnim sudom isporučenu toplinsku energiju plaćaju po vlastitom očitavanju iiii očitavanju uposlenika JP Centranog grijanja Tuzla u cilju sprečavanja nagomilavanja pojedinačnih dugovanja stanara, a ujedno i lakšeg poslovanja JP Centranog grijanja Tuzla.

JP Centranog grijanja Tuzla se očitavalo dana 13.11.2020. godine navodeći da je sukladno sa Općim i tehničkim uvjetima za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije, obračunsko mjerilo jedino mjerilo koje je mjerodavno za obračun, dok razdjelna mjerila (postavljena kod svih korisnika), služe za raspodjelu toplinske energije na svakog korisnika pojedinačno. Ponovili su da je potrebno izvršiti ugradnju razdjelnih mjerila za sve korisnike sa jednog obračunskog mjernog mjesta i da nije moguća kombinacija naplate po mjerenju i naplata prema metru kvadratnom zagrijavane površine.

Mjerilo toplotne energije za pojedinačni stan je razdjelno - interno i nije mjerodavno za obračun te se promjena Ugovora može izvršiti samo uz promjenu Ugovora svih korisnika koji se griju u jednoj energetskej cjelini-ulazu zgrade.

Prema projektnoj dokumentaciji izvršena je rekonstrukciju instalacija. Međutim, kontrolom provedenom od strane JP Centranog grijanja Tuzla dana 15.10.2020. godine utvrđeno je da 3 (tri) stambene jedinice (domaćinstva) i 3 (tri) poslovne jedinice (privreda) nisu ugradili interna brojila - kalorimetre po kojima bi se vršila raspodjela troškova (a što su stanari sa navedene adrese bili u obvezi), te JP Centranog grijanja Tuzla nije bilo u mogućnosti da primjeni novi obračun za objekat na adresi M. Maka Dizdara 11 (Stupine B-2, lamela C) kao i da izvrši promjenu Ugovora, a što je Odboru stanara i objašnjeno u dopisu br. 01-11681-2020 od dana 29.10.2020. godine.

JP Centralno grijanje Tuzla dalje u aktu navodi da kada stanari izvrše navedene radnje tj. ukoliko svi korisnici sa obračunskog mjernog mjesta u navedenom objektu ugrade razdjelna mjerila sukladno sa projektnom dokumentacijom i Općim i tehničkim uvjetima za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije, izvršit će se početno očitovanje od početka obračunskog perioda, odnosno od početka narednog mjeseca, uz uslov da su svi novi Ugovori od strane svih korisnika sa obračunskog mjernog mjesta potpisani.

Etažni vlasnici stambene zgrade M Maka Dizdar 11 Stupine br 2 Lamela C su dana 04.12.2020. godine izvršili povrat računa za isporučenu toplinsku energiju za period 15.10. do 31.10.2020. godine i 01.11. do 30.11.2020. godine, ponavljajući sve navadeno iz dopisa od 05.11.2020. godine te zahtijevajući da račune za isporučenu toplotnu energiju isporučuju sukladno sa mjerenjem na mjestu pojedinih potrošača, a sve sukladno sa Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o komunalnoj djelatnosti i ostalim zakonskim aktima; te potrošačima omoguće ispunjavanje svojih obveza, tj. plaćanje onoga što su potrošili.

Uslijedio je zatim ponovo odgovor JP Centranog grijanja Tuzla dana 09.12.2020. godine istog sadržaja kao i akt od 13.11.2020. godine dodajući da, sukladno članku 22. Tarifnog pravilnika za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije i člankom 15. Zakona o komunalnim djelatnostima TK -a, potrošač mora plaćati isporučenu toplinsku energiju i usluge u roku plaćanja koji je naveden na ispostavljenom računu, uplatnici ili drugom važećem dokumentu. Ako potrošač ne izmiri blagovremeno svoje obveze, distributer mu obračunava zakonske kamate od dospjevanja računa do dana izmirivanja.

Sukladno sa člankom 87. Općih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije i člankom 16. Zakona o komunalnim djelatnostima TK -a, distributer toplinske energije ima pravo obustaviti isporuku toplinske energije kupcu nakon prethodnog upozorenja, ako tarifni kupac ne plati dospjelu novčanu obvezu.

Zakona o zaštiti potrošača u BiH odredbama članka 35. stavak (1) i (2) propisuje:

(1) Prodaja energije (električna energija, za grijanje, gas i sl.) i vode potrošačima treba da bude obračunata na temelju stvarnih isporuka očitanih na brojilu potrošača.

(2) Ako se prodaja (isporuka energije) ne obračunava na temelju mjerenja potrošnje na brojilu potrošača, na zahtjev potrošača, isporučilac usluga za isporuku energije navedene u stavku (1) ovog članka dužan je da omogućiti potrošaču ugradnju potrošačkog mjerila na svoj trošak, na temelju projekta o tehničkoj izvodljivosti. Projekat o tehničkoj izvodljivosti izrađuje i ovjerava ovlaštena stručna pravna ili fizička osoba, sukladno sa zakonom.

Općim uvjetima za isporuku toplinske energije uređuje se: postupak izdavanja načelne suglasnosti i stvaranja uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja, postupak izdavanja energetske suglasnosti, uvjeti za priključenje i isporuku toplinske energije i korištenje sustava daljinskog grijanja, praćenje sigurnosti isporuke i kvalitete, međusobni ugovorni odnosi između distributera i korisnika toplinske energije, obveze i odgovornosti distributera i korisnika toplinske energije, uvjeti mjerenja, obračuna i naplate isporučene toplinske energije, uvjeti za primjenu postupaka ograničenja ili obustave isporuke toplinske energije kao i postupci utvrđivanja i obračuna neovlaštene potrošnje toplinske energije.

Sukladno članku 2. pod 15. Opštih uslova mjerilo toplinske energije je uređaj kojim se registruje količina isporučene toplinske energije na obračunskom mjernom mjestu, sukladno sa propisima u području zakonskog mjeriteljstva i tehničkim pravilima distributera toplinske energije, a koje može biti zasebno mjerilo toplinske energije (koje registruje količinu isporučene toplinske energije za jednog kupca) ili zajedničko mjerilo toplinske energije (koje registruje količinu isporučene toplinske energije za dva ili više kupaca spojenih na zajedničku instalaciju centralnog grijanja).

Sukladno članku 2. pod 19. Općih uvjeta obračunsko mjerno mjesto je mjesto na kojem se pomoću mjerila obavlja mjerenje isporučene toplinske energije radi obračuna.

Načelnu suglasnost izdaje JP Centranog grijanja Tuzla radi utvrđivanja mogućnosti priključenja, određivanja tehničkih, ekonomskih i ostalih uslova priključenja objekta na sustav daljinskog grijanja i izgradnje objekta te uvjeta korištenja sustav daljinskog grijanja, a sukladno sa člankom 3. stavak (6) Općih uvjeta načelna suglasnost se izdaje i na zahtjev postojećeg kupca u slučaju: promjene priključne snage, promjena na priključku, promjene kategorije potrošnje, promjene mjerne opreme, spajanja više obračunskih mjernih mjesta u jedno na istoj lokaciji, dijeljenja jednog obračunskog mjernog mjesta na veći broj na istoj lokaciji i priključenja novih ili povećanja snage postojećih vlastitih izvora toplinske energije.

Na temelju načelne suglasnosti i plaćene naknade za priključenje zaključuje se ugovor o isporuci toplinske energije, sukladno članku 6. Općih uvjeta.

Člankom 9. stavak (1) i (2) Zakona propisano je kako gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na mjerodavnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne prepreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Člankom 10. stavak (1) Zakona propisano je da je zabranjena svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu, a člankom 10. stavak (2) propisano je da se zlouporaba vladajućeg položaja posebno odnosi na: a) izravno ili neizravno nametanje neloyalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zlouporaba vladajućeg položaja, sukladno odredbama članka 10. stavak (2) Zakona o konkurenciji, posebno se odnosi na:

d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zlouporabom vladajućeg položaja, pored kriterija propisanih u članku 10. Zakona, smatraju se i slučajevi propisani člankom 9. Odluke.

Nakon sagledavanja mjerodavnih činjenica i dokaza utvrđenih tijekom postupka savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Tarifni pravilnik za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije je akt koji je usvojen od strane Nadzornog odbora je na sjednici održanoj dana 05.01.2010. godine pod brojem 01- 5439-2010/II - VNR-1, na temelju članka 113. Statuta Centralno grijanje d.d. Tuzla, na koji je Općinsko vijeće Tuzla dana 28.01.2010. godine dalo suglasnost broj: 01-05-610-2010 alineja I).

Potrošnja toplinske energije je podjeljena u tri tarifne grupe, sukladno sa člankom 10. Tarifnog pravilnika, i to domaćinstva, gospodarstvo i ostali potrošači. Tarifna grupa – domaćinstva podjeljena je na dvije grupe - kojima se potrošnja obračunava prema m² i onima kojim se se obračun vrši po MWh.

Obračunavanje isporuke toplinske energije se kod pojedinačnog potrošača vrši svrstavanjem potrošača u odgovarajuću tarfinu grupu i obračunavanjem isporučene količine toplinske energije prema važećoj cijeni.

JP Centrano grijanja Tuzla svoj stav o istovjetnom obračunu naplate potrošnje toplotne energije zasniva na primjeni odredbi Tarifnog pravilnika za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije.

Sukladno sa članom 17. Tarifnog pravilnika propisano je da ako se više potrošača opskrbljuje toplinskom energijom preko zajedničkog potrošnog mjesta sa zajedničkim mjernim uređajem, isporučena toplinska energija obračunava se i sukladno sa "raspodjelom" troškova na tom potrošnom mjestu i odgovarajućom tarifnom grupom. "

Analizom članka 17. Tarifnog pravilnika Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da nigdje nije propisano da svi stanari jedne stambene jedinice moraju imati jedinstven obračun naplate potrošnje toplotne energije već je eksplicitno navedeno „ako se više potrošača opskrbljuje toplinskom energijom.“ te, samim tim, pozivanje na primjenu ovog člana Tarifnog pravilnika kao temelja na kojem se bazira obveznost jedinstvenog obračuna naplate potrošnje toplotne energije nije ispravan već upravo i navodi da se onim potrošačima koji se opskrbljuju toplinskom energijom preko zajedničkog potrošnog mjesta (više njih) sa zajedničkim mjernim uređajem isporučena toplinska energija obračunava sukladno sa "raspodjelom" troškova na tom potrošnom mjestu i odgovarajućom tarifnom grupom ostavljajući prostor da se stanarima koji su ugradili kalorimetre obračun utrošene toplinske energije vrši prema internim brojljima.

Nadalje, raspodjela troškova za isporučenu količinu toplinske energije se, prema članku 18. Tarifnog pravilnika, može vršiti prema m², (Tarifna grupa I.2.I, II.3.I i III. 2.1), prema instaliranoj snazi, (Tarifna grupa I.2.2, II.3.2 i III. 2.2), prema djeljiteljima, (Tarifna grupa 1.2.3, II. 3.3. i III.2.3) i prema internim brojljima - kalorimetrima. (Tarifna grupa I.2.4, II.3.4 i III.2.4). Potrošači zajedničkog mjesta potrošnje moraju distributeru, prije sklapanja ugovora o isporuci toplinske energije, podnijeti sporazumno izrađenu raspodjelu troškova koja je sastavni dio ugovora o isporuci toplinske energije. U raspodjeli troškova se određuje udjel u troškovima isporuke toplinske energije pojedinačnog potrošača, a zbir svih udjela, prema propisanom iz članka 19. Tarifnog pravilnika, mora iznositi 100 procenata što odgovara činjenici da svi oni korisnici isporučene toplinska energija u jednoj stambenoj jedinici koji se opskrbljuju toplinskom energijom preko zajedničkog potrošnog mjesta u zbiru raspodjelu troškova moraju imati u zbiru 100 procenata. Nigdje nije propisano da oni stanovnici iste stambene jedinice koji su ispoštvali proceduru u svezi ugradnje kalorimetara, tj. potpisali zahtjev i suglasnost za izvođenje i ugradnju mjerača toplinske energije prema uvjetima dostavljenim od strane JP Centralno grijanje, dobili suglasnost na izvedbeni projekat, ugradili kalorimetre pojedinačno za svaku stambenu jedinicu na trošak stanara koji su potpisali zahtjev za ugradnju kalorimetara pojedinačno u sve stanove pod nadzorom JP Centralno grijanje Tuzla, ne mogu da se izdvoje sa zajedničke potrošnje te plaćaju potrošnju prema stvarnom utrošku očitatom na kalorimetru.

Iz svega navedenog proizilazi da je JP Centralnog grijanja Tuzla u obvezi da svim stanarima stambene jedinice na adresi M Maka Dizdar 11 Stupine br 2 Lamela C omogući zaključivanje novih ugovora za potrošnju toplinske energije preko ugrađenih kalorimetara te izvrši naplatu potrošnje prema ugrađenim kalorimetara retroaktivno od 15.10.2020 godine. Također, ovim Rješenjem nalaže se JP Centralnog grijanja Tuzla da omogući svakom korisniku toplinske energije u Gradu Tuzla, prema iskazanom interesu, ugradnju potrošačkog mjerila na svoj trošak, na temelju projekta o tehničkoj izvodljivosti bez uvjetovanja da svi stanari jedne stambene jedinice moraju imati istovjetan način obračuna.

Prema dostavljenim informacijama Konkurencijsko vijeće nije utvrdilo da bi „kombinovanje raspodjele utrošene toplotne energije na razne načine vodilo do netočne raspodjele“, nego upravo suprotno – ispoštvale bi se odredbe Zakona o zaštiti potrošača i to članka 35. stavak (2) Zakona o zaštiti potrošača u kojem se navodi da je isporučitelj usluga dužan da omogući potrošaču ugradnju potrošačkog mjerila na svoj trošak, na temelju projekta o tehničkoj izvodljivosti, a projekat o tehničkoj izvodljivosti izrađuje i ovjerava ovlaštena stručna pravna ili fizička osoba, sukladno zakonu, bez ikakvog dodatnog uvjetovanja.

Na temelju svih prednjih navoda Konkurencijsko vijeće je utvrdilo kako je JP Centralnog grijanja Tuzla povrijedio odredbe Zakona o konkurenciji zlouporabom vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2 točka d) koje se odnosi na zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje druga strana da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma imajući u vidu da je JP Centralno grijanje Tuzla uvjetovao da svi stanari jedne stambene jedinice, konkretno naselja Stupine B2, ul. M Maka Dizdar, Lamela C, Tuzla, moraju imati istovjetan obračunu naplate potrošnje toplotne energije unutar stambene jedinice.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. izreke ovog Rješenja.

7. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt, ako zlouporabi vladajući položaj na način propisan odredbama članka 10 Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne kao otežavajuću okolnost uzelo u obzir činjenicu da je JP Centralno grijanje Tuzla već ranije kažnjavano zbog zlouporabe vladajućeg položaja, rješenjem Konkurencijskog vijeća broj: UP-03-26-2-018-30/19 od 28.05.2020. godine.

Pored navedenog Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu namjeru, duljinu trajanja povrede Zakona o konkurenciji, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona o konkurenciji.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je JP Centranog grijanja Tuzla zloupotrijebio dominantni položaj, iz članka 10. stavak (2) točke d) Zakona o konkurenciji, u smislu članka 48. stavak (1) točke b) Zakona o konkurenciji, izrečena je novčana kazna u iznosu 40.000,00 KM (četrdesettisućakonvertibilnihmaraka), što predstavlja (..)**¹ % ostvarenog prihoda iz 2020. godine, koji je iznosio (..)**KM.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prinudnim putem, u smislu članka 47. Zakona o konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu *navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 3. izreke ovog Rješenja.*

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednik

Dr. sc. Amir Karalić

¹ podaci predstavljaju poslovnu tajnu u smislu člana 38. Zakona o konkurenciji